

Załącznik nr 7 do uchwały nr 1/2007
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 13 marca 2007 r.
(poz. 3)

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA CEN TOWARÓW

Część I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

ZASADY OGÓLNE

§ 1. Przez towary rozumie się dowolne materialne przedmioty handlu określone co do rodzaju i gatunku, których ilość może być wyrażona w fizycznych jednostkach miary, z wyłączeniem złota, środków trwałych oraz przedmiotów stanowiących prawne zabezpieczenia ekspozycji banku.

§ 2. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów można pominąć pozycje pierwotne w towarach wynikające z operacji finansowania zapasów towarów.

§ 3. Pozycje w towarach oblicza się dla poszczególnych towarów jednorodnych zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 2 do uchwały, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne towary jednorodne;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny towarów jednorodnych.

§ 4. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów, za towar jednorodny uznaje się:

- 1) towary identyczne;
- 2) towary wzajemnie zastępowalne;
- 3) towary będące bliskimi substytutami, jeśli współczynnik korelacji między zmianami cen tych towarów wynosi nie mniej niż 0,9 w okresie co najmniej jednego roku.

§ 5. W przypadku występowania różnych cen towarów uznanych za towar jednorodny, cenę towaru jednorodnego wyznacza się jako średnią ważoną tych cen.

§ 6. W rachunku łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów pomija się równe co do wartości bezwzględnej przeciwstawne pozycje pierwotne w danym towarze jednorodnym, których termin zapadalności przypada:

- 1) w tym samym dniu;
- 2) w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli wynikają one z transakcji dokonywanych na rynkach z codziennymi datami dostaw.

§ 7. W rachunku wymogu kapitałowego z tytułu cen towarów należy uwzględnić:

- 1) towary lub gwarantowane prawa własności towarów przekazane w ramach umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu;
- 2) towary przekazane w ramach umowy udzielenia pożyczki towarów.

§ 8. Jeśli krótka pozycja staje się wymagalna przed długą pozycją, bank powinien zabezpieczać się również przed ryzykiem braku płynności, które może występować na pewnych rynkach.

SZCZEGÓLNE INSTRUMENTY

§ 9. Terminowe kontrakty giełdowe oparte na towarach i terminowe zobowiązania do nabycia lub sprzedaży poszczególnych towarów należy włączyć do systemu pomiaru jako kwoty referencyjne w kategoriach standardowych jednostek miary i przypisać im zapadalność w zależności od daty wygaśnięcia.

§ 10. Transakcje zamiany towarów ze stałą ceną jednej strony transakcji i bieżącą ceną rynkową drugiej strony należy włączyć do metody terminów zapadalności jako szereg pozycji równych referencyjnej kwocie kontraktu, przy czym terminy zapadalności poszczególnych pozycji będą terminami każdej płatności z tytułu transakcji zamiany na potrzeby klasyfikacji do przedziałów zapadalności określonych w tabeli 1.

§ 11. Transakcje zamiany towarów, z różnymi towarami po jej obu stronach, należy ujmować w metodzie terminów zapadalności w odpowiednich tabelach odpowiadających tym towarom.

Część II. Obliczanie wymogu kapitałowego

ZASADY OGÓLNE

§ 12. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się dla portfela bankowego i portfela handlowego łącznie, metodą uproszczoną, określoną w § 13, metodą terminów zapadalności, określoną w § 14, rozszerzoną metodą terminów zapadalności, określoną w § 15 lub metodą wartości zagrożonej, określoną w § 16.

METODA UPROSZCZONA

§ 13. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się metodą uproszczoną, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen danego towaru jednorodnego oblicza się jako sumę:
 - a) 15% globalnej pozycji netto w danym towarze jednorodnym,
 - b) 3% globalnej pozycji brutto w danym towarze jednorodnym;
- 2) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednorodnych, obliczonych zgodnie z pkt 1.

METODA TERMINÓW ZAPADALNOŚCI

§ 14. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się metodą terminów zapadalności, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) pozycje pierwotne (długie lub krótkie) w danym towarze jednorodnym, wyznaczone zgodnie z § 1–11, należy zaklasyfikować do jednego z przedziałów terminów zapadalności (przedziały) określonych w drugiej kolumnie tabeli nr 1.

Tabela 1

Numer przedziału	Przedziały terminów zapadalności (terminy rezydualne)	Stopa narzutu (w %)
(1)	(2)	(3)
1	0 - 1 miesiąc	1,50
2	> 1 - 3 miesiące	1,50
3	> 3 - 6 miesięcy	1,50
4	> 6 - 12 miesięcy	1,50
5	> 1 - 2 lata	1,50
6	> 2 - 3 lata	1,50
7	> 3 lata	1,50

- 2) pozycje pierwotne odpowiadające fizycznym zapasom danego towaru jednorodnego należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału;
- 3) na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z pkt 1 w każdym przedziale oblicza się sumę pozycji pierwotnych długich i sumę pozycji pierwotnych krótkich;
- 4) mniejsza z kwot określonych jako:
 - a) suma pierwotnych pozycji długich w danym przedziale powiększona o niedopasowaną pozycję długą z poprzedniego przedziału,
 - b) suma pierwotnych pozycji krótkich w tym przedziale powiększona o niedopasowaną pozycję krótką z poprzedniego przedziału,
 stanowi dopasowaną pozycję w danym przedziale, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi sumami stanowi niedopasowaną pozycję w tym przedziale (długą – jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką – jeśli różnica ta jest ujemna); w pierwszym przedziale nie dokonuje się powiększania sumy pozycji pierwotnych;
- 5) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ceny danego towaru jednorodnego oblicza się jako sumę:
 - a) dopasowanych pozycji w poszczególnych przedziałach, pomnożonych przez odpowiadające tym przedziałom stopy narzutu podane w trzeciej kolumnie tabeli przedstawionej w pkt 1,
 - b) niedopasowanych pozycji (długich lub krótkich) w poszczególnych przedziałach, z wyłączeniem ostatniego, pomnożonych przez 0,6% (stopa przeniesienia),

- c) niedopasowanej pozycji (długiej lub krótkiej) w ostatnim przedziale, pomnożonej przez 15% (stopa rzeczywista);
- 6) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednorodnych, obliczonych zgodnie z pkt 5.

ROZSZERZONA METODA TERMINÓW ZAPADALNOŚCI

§ 15. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się rozszerzoną metodą terminów zapadalności, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) rozszerzona metoda terminów zapadalności stanowi modyfikację metody terminów zapadalności, przy czym zamiast stosowania minimalnych stóp narzutu, stóp przeniesienia i stóp rzeczywistych określonych w tabeli 1, stosuje się minimalne stopy określone w tabeli 2 i może być stosowana przez bank, który:
 - a) prowadzi aktywną działalność w zakresie obrotu towarowego,
 - b) posiada zdywersyfikowany portfel towarów,
 - c) nie spełnia wymagań niezbędnych do stosowania metody wartości zagrożonej, określonych w § 1 – 4 załącznika nr 19 do uchwały;

Tabela 2

	Metale szlachetne (oprócz złota)	Metale nieszlachetne	Produkty rolne (nie trwałe)	Inne, w tym surowce energetyczne
Stopa narzutu (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Stopa przeniesienia (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Stopa rzeczywista (%)	8	10	12	15

- 2) bank, który zamierza stosować rozszerzoną metodę terminów zapadalności, przed rozpoczęciem stosowania tej metody zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego o dokonanym wyborze, przesyłając uzasadnienie obejmujące informacje, o których mowa w pkt 1;
- 3) w przypadku zmiany stanu faktycznego w stosunku do informacji, o których mowa w pkt 1, bank obowiązany jest do zaprzestania stosowania rozszerzonej metody terminów zapadalności.

METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ

§ 16. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się metodą wartości zagrożonej zgodnie z załącznikiem nr 19 do uchwały, przy czym jako parametry cenowe należy rozumieć ceny towarów jednorodnych.